

GORIŠKA STRAŽA

Izhaja vsako sredo opoldne. Velja za celo leto 12 lir, za en mesec 1 L, za inozemstvo 20 L; posamezne številke 20 stot.
— Uredništvo in uprava: ul. Vetturini 9. —
— ODOOVORNI UREDNIK: ROMAN CEJ. —

Ne varojmo in ne pijanimo se! Šum dneva ne sme niti za hip zadušiti krika po pravicah, ki so življenskega pomena za nas in ki ni, da bi prosili zanje, ampak jih zahtevajmo!

Netrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se plačajo naprej in stanejo 4 lire v visočini enega cm v enem stolpu.
— List izdaja konsorcij »GORIŠKE STRAŽE«. —
— Tisk »NARODNE TISKARNE« v Gorici. —

Beseda Slovencev.

Gotovo je, da bi italijanski državljani radi najprisrčnejše pozdravili kralja ob prihodu v našo deželo, toda ne zadene krivda prebivalstva te dežele, da so centralna vlada in njeni zastopniki na Primorskem takorekoč po zamišljenem načrtu ustvarjali v prebivalstvu neprijetno razpoloženje in nezadovoljnost.

Ne zadene krivda prebivalstva, da se je kralju, parlamentu in državi odgovorna vlada skozi tri leta igrala z izmučeno, izkrjavljeno, porušeno in gospodarsko vničeno deželo. Prebivalstvo te dežele se je z največjo požrtvovalnostjo in premagovanjem trudilo, da bi našlo pri centralni vladi in njenih predstavnikih v naši deželi razumevanje za gospodarske in kulturne potrebe dežele.

Toda ves trud in vse delo vsega prebivalstva obeh narodnosti je bil brezuspešen. Vlada je ostala slepa in gluha. Vedno je smatrala prebivalstvo in deželo za noje državni funkcionarji do svojih časti. Vsa dežela se je zakonito in disciplinirano borila za ugodno rešitev življenskega vprašanja dežele, to je vprašanja vojne odškodnine, za rešitev, ki bi rešila deželo pred gospodarskim prepadom in ki bi priborila državi spoštovanje vsega prebivalstva. Prebivalstvo je s vsemi zakonitimi sredstvi, potem svojega časopisja, potem shodov, potem svojih organizacij in svojih zastopnikov v deželni zboru in parlamentu izrpal svojo dobro voljo. Toda vlada je vedno ostala pri svečanih obljubah v tem življenskem vprašanju dežele.

Vlada je pozabila, da se da sicer z obljubami vladati in upravljati deželo nekoliko mesecev, a da ni mogoče skozi tri leta z obljubami nasičevati lačnih, obupati bosih, oblačiti nagih, da se ne da z obljubami obnoviti gospodarskega življenja dežele; da ni mogoče ustvariti z obljubami reda, discipline v upravi in uradih; da ni mogoče obvarovati z obljubami državljanih pred poginom.

Prebivalstvo je zato dvigalo odločno svoj glas in zahtevalo deželno in občinsko samoupravo, toda vsi komisariji dežele so s vsemi silami nasprotovali tej življenski potrebi dežele, ker so vedeli, da se z avtonomijo zmanjša njihova moč. Ljudstvo je izgubljalo in izgublja vedno bolj zaupanje v avtoriteto, država izgublja pri prebivalstvu vedno bolj svoj ugled, mastijo se pa in šopirijo v svoji namišljeni oblasti si razni oblastniki naše dežele.

Prebivalstvo primorske dežele ni našlo v vprašanih vojne odškodnine in de-

želne avtonomije, ki so za vso deželo življenskega pomena ni kakega razumevanja, čeprav sta se borili za njih ugodno rešitev obe narodnosti!

Še toliko manj smo našli razumevanje pri vladi Slovencev za svoje posebne narodne, gospodarske in kulturne pravice. V tem oziru je ostal ves boj Slovencev in Hrvatov lahko rečemo popolnoma brezuspešen, vključno temu, da nas je stal in stane ogromne žrtve; vključno temu, da smo Slovenci pokazali največjo resnobo in nismo nikoli prekoračili meje zakona v borbi za svoje pravice. Pod pokroviteljstvom kralja odgovorne vlade so se uničile, porušile in požgale vse naše kulturne in mnoge gospodarske naprave, ki jih je ustvarjal naš revni, proletarski narod skozi desetletja; vlada nam je nasilno zaprla do 150 ljudskih šol in vse srednje zavode, gimnazije in realke! Ali ni škandal za državo, ki hoče biti demokratična in svobodoljubna, da smo imeli Slovenci v Gorici v zaostali bivši državi 60 razredov različnih šol, ačim sta ostala od tega ponosnega drevesa dva skromna razreda ljudskih šol? Ali ni škandal za veliko demokratično državo Italijo, da se morajo tisoči njenih državljanov iz Primorja izobraževati v inozemstvu? Ali ni škandal, da se je začelo ravno v dnevih pred prihodom kralja igrati njemu odgovorna vlada z najdragocenejšim, kar ima narod, to je z njegovim jezikovnim zakladom in to z naravnost nizkotno gonjo proti našemu jeziku pri sodnih in poštnih? Ali naš slovenski župan plačujejo poštni upravi pri svojem uradnem poslovanju poštnino samo radi tega, ker pišejo naslove v slovenščini? Ali naj Slovenci pogoltnemo, da je železniška uprava ravno tik pred prihodom kralja uničila zadnje slovenske napise na železnicih? Ali naj požremo tudi to, da postavljajo vladni zastopniki, posebno ob priliki kraljevega obiska z vsemi našimi mero-dajnimi organizacijami, našimi narodnimi zastopniki v parlamentu in deželni odboru, kakor da bi jih ne bilo? Ali naj dalje direktive našemu ljudstvu komisariji, ali pa od njih izvoljeni zastopniki?

Nismo tako otročji, da bi pričakovali od vlade, da bi ona sama pripovedovala kralju o krivicah, ki jih je izvajala nad našim ljudstvom.

Zato zavpijemo ob prihodu kralja s tega mesta vso resnico, ki nam teži srce.

Državljanu italijanske narodnosti prav lahko pozabijo za par dni na velike krivice, ki jim jih je povzročila vlada. Kajti oni sprejmejo in pozdravijo te dni onega kralja, ki je za nje največji simbol narodne-

ga ujedinenja. Toda kako naj pozabimo na vnebovpijoče krivice mi Slovenci, ki jih je nad našim prej tako bogato razvi-

tim narodnim življenjem izvršila italijanska vlada in kako naj mi Slovenci sprejmemo in pozdravimo kralja in kraljico?

Neodgovorno početje.

Ob prihodu kralja in kraljice v našo deželo se nam zdi primerno izpregovoriti resno besedo z zastopniki vlade in drugimi aranžerji svečanosti. Potovanje kralja po naših krajih je dogodek velike politične važnosti, s katerim se pečajo merodajni činitelji že dolgo časa. Vse, kar se je deslej zgodilo in pripravilo, je dobro prepremišljeno in preračunljeno. Ni je najmanjše podrobnosti, da je niso postavili v načrt, da niso o njej temeljito razpravljali in o njej končno sklepali. Kdor pozna organizacijo vladarskih sprejemov, ve, da se tudi zadnja malenkost izvrši z vsestranskim pomislekom. Če je to res, vprašamo vladne zastopnike in njih pomočnike: Kako je to, da se niso od nobene strani, ne od vlade in ne od nikogar drugega, obvestili o sprejemu kralja goriški Slovenci? Kako naj si razlagamo da ni niti ena slovenska organizacija bila vabljena, da izreče o sprejemu kralja svoje mnenje? Ali ne pride kralj v Gorico, ki je glavno mesto po večini slovenske dežele? Ali so Slovenci, ki tvorijo dve tretjini prebivalstva, neumna ljudska masa, na katero se smejo poživžgati vsi vladni zastopniki in njihovi pomagači? Ali misljo gospodje, da je naše ljudstvo na svetu zato, da ga ženejo na levo in desno, nanrej in nazaj, kakor se zljubi vladnim imenitnikom? Mislijo morda gospodje, da je slovensko ljudstvo čreda, ki je na razpolago vsakemu poljubnežu, da jo vodi, kakor hoče? Vam gospoda, se ni zdelo potrebno vpoštevati

centralnih političnih in stranskih organizacij slovenskega ljudstva, ki jih imate pred nosom v Gorici, pač pa se vam je zdelo umestno jih prezirati in jih potiskati ob steno pred očmi cele dežele.

Zahteve in želje najvišjih organizacij Slovencev so za vas prazen nič, naša volja vam je deveta briga. Toda vedite in zapomnite si, da bide v našem ljudstvu še čut časti in dostojanstva, da se naš narod ni še ponizal v mrtvo orodje nekaterih vladnih činiteljev. Slovensko ljudstvo ve, kaj je njegova dolžnost, ono se ni še nikdar odtegnilo svojim obveznostim, toda žaliti in briskirati se ne da od nikogar nikjer in pod nobenim pogojem. Take predrzne netaktnosti, takega prezira in posmeha ni še nikoli nihče zalučil v obraz večini prebivalstvu katerekoli dežele.

Vaše lahkomišelnost početje ni le izzi-valno za Slovence, temveč je tudi težka škoda za vas same. Le treznosti in samopremagovanju naših ljudi se imate zahvaliti, da vam ne odgovorimo na vašo, drznost tako, kakor zaslužite. Naše ljudstvo bo ohranilo hladno kri, čeprav ste ga postavili v položaj, ki je zanj poniževalen. Skrb za križce, za vitežstvo in odlikovanja, je v vas podušila vsak čut odgovornosti, v vas živi le pohlepna želja, da bi dosegli svoj namen, zatajajoč pri tem obstoj in moč slovenskega prebivalstva.

Tega, gospodje, mi ne bomo pozabili, in prišel bo čas, ko boste polagali račun za svoje brezvestno delo.

Vojnim oškodovancem.

Odposlanci vojnih oškodovancev so se vrnili v domovino. V Rimu so se brez prestanka pogajali teden dni z vlado, boreč se z ministri, državnimi podtajniki in visokimi vladnimi uradniki v prilog vojnih oškodovancev. Vlada kljub največjem pritisku ni hotela dati jasnega in določnega odgovora in se začela umikati za prijazne, toda prazne obljube. Naši odposlanci so vladne obljube odklonili in izjavili, da se vrnejo na Goriško ter naznanijo ljudstvu, da je vlada zahteve vojnih oškodovancev odklonila. Ljudstvo je obljub do grla sito in hoče imeti jasen in odločen odgovor. Vlada naj reče da ali ne in nič drugega.

Ministri so se nastopa naših odposlancev prestrašili in izjavili, da pošljejo tekom tega tedna jasen odgovor.

Na sejah 15., 16. in 17. t. m. je stalni agitacijski odbor za zaščito vojnih oškodovancev razpravljal o nastalem položaju in sklenil, da nadaljuje z vso silo agitacijo proti vladi.

Ako ne pride v par dneh zadovoljiv odgovor iz Rima, se skliče shod cele goriške dežele in izvršijo grožnje, ki so jih izrekli vojni oškodovanci 2. aprila v Gorici. Vsi naši župani in občinski svetovalci odstopijo in ljudstvo neha plačevati državi davke.

Pozivamo ljudstvo, da stoji trdno ob strani agitacijskega odbora in se pripravljaja na odločilen shod. Trenutek, v katerem živimo, je velikanske važnosti. Morda v par urah se odloči usoda vojnih oškodovancev.

Dan plačila.

Grof Kaporjak je čepel tiste dni v svojem stolpu, si grizel ustnice, zdrnil se tu pa tam iz misli in se zakrohotal. Vsak hip so mu prinašali hlapci poročila.

»Po dolini je vse mirno, Čedadci govore na trgu, a zgame se nihče ne.«

»Dobro.«

»Nocoj gre po dolini neki trgovec. Oborožen je sicer, a plen bi bil bogat. Ali bomo napadli?«

Kaporjak, je pomislil. Nato je dejal:

»Ne.«

Hipoma se je premislil in poklical hlapca, naj se vrne: »Napadli bomo, da ne bodo mislili, da se bojimo. Pripravite se. Pripravite mi dva konja. Morda se ne vrnem več.«

Nato je zopet pil, gledal skozi lino proti Čedadu in mislil: »Kam naj grem? Ali naj bežim v Čedad? K patrijarhu? Haha! Niti na Tolminskem nimam več prostora, odkar je patrijarhovo in ne v Gorici, kjer grofica drži z Oglejem...«

Po novi kupici se je zopet otresel misli in dejal glasno: »Za kozarja v hribe ne morem iti, k sosedu grem in se dogovorim.«

Koj tistega dne popoldne so drvili v urnem diru trije oboroženi jezdeci po cesti proti Bijačem, kjer je imel arember-

ški gospod svoj utrjeni grad. Kmetje so dvigali glave in šepetali med seboj. Nekateri so zalučali za njimi par kamenjev. Toda jezdec, ki so naglo izginjali za ovinki, so že stali pred grajskimi vrati za vasjo in čez par klicev so zaspricali težki zapahi, vrata so se odprla.

Aremberški gospod je bil že postaren, toda železnega zdravja, s porastlo sivo brado, male oči so mu mežikavo lesketale izpod zgubančenega čela. Drugače je bil bolj majhne postave, zato so mu dejali Friccek. Kaporjaka je sprejel z gromkim krohotom, kot je imel navado in mu krepko stresel obe roki.

»Dobro došel! Sliša! sem, da se vedno zapiraš v svoj kurnik? Ali se tako bojiš patrijarhovega popra?«

»Kaj bojim! Še nocoj mu bom še eno zagodel in Čedadcem ne manj«, je silil Kaporjak v veselost.

Bravo! Ali misliš odnesti golobico? Hiti, če ne bo prepozno. Vsa trava pod njenim oknom je pogazena«, se je krohotal Friccek, in dolival kozarec iz priložnega vrča.

Kaporjak se je ugriznil v ustnice, okusil vino. »Tudi to bom storil. Ali nocoj oropam še enega; potem izginem.«

»Kam?«

»Kam?« je dejal Kaporjak bolj kot sam zasé. »To je vprašanje. Radi tega sem prišel k tebi.«

»Hvala lepa za prijaznost! Toda vem isto kot ti, če bi nameraval oditi. Toda ne grem.«

»Tebi je lažje!«

»Proklete lažje! Tvoji gradovi so bolj trdni kot vsi v okolici. Tudi mene so obsodili. Ali ne veš tega. In še me niso, med ljudmi je taka govornica, da me še bodo. Razumeš.«

»In?« Kaporjak je gledal v čiš premetenega Friccka, ki ni trenil ta hip.

»In? Nič. Če pustimo gradove, se kmetje pomenijo s hlapci, požeruhi nenasitnimi; v enem dnevu bodo imeli gradove. Tako pa — če si doma, varuješ sam, braniš sam, ukazuješ sam. In zdaj ob največjem delu ti bo kmet napadal. Ali si znorel. Morda nekaj dni, en mesec — pa pojdejo. Mi se bomo pa gostili pa pili.«

»Misliš«, je postal Kaporjak nekoliko mirnejši.

»Tako je. Edino na obiske ne bova mogla hoditi in zaslužek bo ta čas prikrajšan.— Kdaj pa misliš nad golobico?«

»Ne vem,« se Kaporjak še vedno ni mogel otresti čudnih misli. »Ne bo več časa zato.«

Čez nekaj časa se je izpod pepela prikritega smeha in misli Friccka prikazala beseda:

»Jutri bo čas. Vsi bodo pri Sv. Kvirinu. Zvečer bodo prihajali še le ob mraku. Če ne upaš dalje, hranijo pri meni...«

Moža sta se spogledala. Zločest se je kot pri risih svetila na njunih obrazih. Čez par trenutkov sta udarila, popila še par kozarcev in se poslovila.

Tisto noč se je izvršil nov napad na trgovce. Prišli so oddaleč in so počivali na cesti. Ob živini in tvorih je stala straža in dremala.

Naenkrat se je zgodilo kot vselej ob takih trenutkih. Sence so vzrastle iz tal, kriki so prerazali tišino in napolnili noč z grozo. Kdor se ni razbežal, je ležal mrtev ali ranjen.

Dva jezdeca, ki sta dospela zadnja, sta klicala:

»Odnosi vsak kar more. To je njegovo. Drugo pustite!«

Čez nekaj hipov je bilo zopet vse mrtvo in tiho. Le neki ranjenec je ječal in se vlekel do vode. V zmedu ni nihče opazil dveh senc, ki sta bili nepoklicani zrastle iz zemlje in zgrabili malega, krivogledaga človeka, ki je grabil po blagu in stikal za dukati. Tiščala sta mu usta in ga zavelkla za grmovje. Zvezanega sta vlekla s seboj, poklicala može in zbežala. S spačenim obrazom je ob jutranji zarji pogledal razkačenim vaščanom v obraz tuj človek, ki jim je bil dobro znan — Jure.

»Ti si ropal!« je hotel nekdo planiti nanj s kolom.

»Pred sodbo ž njim«, je dejal drugi.

Shodi za pravice našega jezika.

Odsek Političnega društva »Edinost«-i v Gorici je priredil v nedeljo 14. maja protestne shode radi krivic, ki jih izvršujejo v zadnjem času nad našim jezikom na uradih, javnih napisih, predvsem pa pri sodnijah in na pošti uradniki, ki nimajo nobene pravice izpreminjati tozadevno veljavnih zakonov!

Protestni shodi so se vršili v: Bovcu, Kobaridu, Idriji, Vipavi in Črničah. Vsi shodi so bili vključno neugodnemu vremenu mnogoštevilno obiskani. Na vseh shodih so se zborovalci zgražali nad gonjo proti našim jezikovnim pravicam, ki se posebno v zadnjem času množijo.

Na shodih v Bovcu in Kobaridu je poročal o krivicah, ki se izvajajo nad našim ljudstvom glede uporabe slovenskega jezika pri različnih uradih. **državni poslanec dr. Karol Podgornik.**

Na drugih shodih so poročali o jezikovnih krivicah gg.: deželni odbornik Križman, dr. Medveček in dr. Birska.

Na vse petih shodih so sprejele resolucije, ki zahtevajo od vlade, da ona sama spoštuje zakone, ki urejajo pravice slovenskega jezika v prvi vrsti na sodnijah in da prisili tudi svoje uradnike, da spoštujejo tozadevne zakone. (Resolucije so bile z objavljene v zadnji »Gor. Straži«.)

Na vseh petih shodih so se sprejele tudi sledeča resolucija na naslov vicegeneralnega komisarja v Gorici: Zborovalci, zbrani na shodih Političnega društva »Edinosti« v nedeljo 14. maja odobrujejo borbo svojih narodnih zastopnikov za narodne in gospodarske pravice primorskega ljudstva predvsem v vprašanih vojne odškodnine, deželne avtonomije, šolstva, enakopravnosti jezika, za nemudno zgradbo prediške železnice, ki naj zveže velik del Goriško-gradišanske dežele s Trstom in Gorico; odločno in energično pa obsojajo postopanje vlade, ki postopa v vseh teh vprašanih z našim izmučenim ljudstvom krivično in protizakonito.

Zborovalci pozivljajo gosp. vicegeneralnega komisarja, da posreduje pri osrednji vladi, da se zgoraj označena vprašanja rešijo čimprej in tako kakor odgovarja gmotnim in kulturnim koristim našega ljudstva.

Odgovarja tudi interesu prebivalstva Goriško-Gradišanske, da se ta dežela osamosvoji od Trsta, ki je popolnoma nasproten koristim našega ljudstva. Zato pozivljamo velebl. vicekomisarja gospoda Maggioni-ja, da urgira pri osrednji vladi ustanovitev samostojne prefektore za našo deželo.

Naše ljudstvo je na tridesetih javnih shodih, ki so se vršili v protest proti jezikovnim krivicam po vseh krajih naše dežele, jasno in odločno povedalo vladi, da smatra svoj jezik za nedotakljivo dragocenost, za katero se hoče boriti, dokler ne bo njegov jezik spoštovan od vlade in njenih uradnikov tako, kakor zahteva ponos in narodna zavest primorskega slovenskega ljudstva.

Vestnik kmetsko delavske zveze.

Kmetsko-delavska zveza je z ozirom na svoja načela ter vrhu tega vsled dejstva, da vlada ni izpolnila zahtev vojnih oškodovancev, da je zatvorila našemu ljudstvu njegove šole, da preganja slovenski jezik iz javnih uradov ter zatira dan za dnem pravice slovenskega ljudstva, sklenila, da se ne vdeleži sprejema kralja in kraljice.

Kmetska delavska zveza je priredila v nedeljo 14. maja svoje shode v Komnu, Škrbini, Pliskovici in Velikem dolu.

Na shodih v Komnu in Škrbini je poročal o programu Kmetske delavske zveze dr. Bitežnik. Razpravljal je predvsem o načelnem gospodarsko-socialnem programu Zveze, kakor tudi o delovanju in borbi K. D. zveze za trenutne gospodarske politične in kulturne potrebe primorskega delavnega ljudstva. Na shodih v Pliskovici in Velikem dolu je govoril urednik »Gospodarskega lista« Polde Kemperle.

Na vseh štirih shodih K. D. zveze so sprejele resolucije za deželno avtonomijo, za izrabljanje naših vodnih sil potem deželnega odbora v Gorici, resolucija glede uporabe slovenskega jezika pri vseh uradih, predvsem pri sodnijah.

Sprejela se je tudi resolucija, naslovljena na vicegeneralnega komisarja v Gorici, ki je objavljena na naslednjem mestu.

Tuji glasovi.

1. **Pogodba med Rusijo in Vatikanom.** Dne 10. t. m. je bila podpisana samostojna pogodba med Vatikanom in Rusijo. Pogodba obsega dva člena, ki zagotavljata svobodo veroizpovedi in delovanja katoliških misijonarjev v Rusiji. O vrnitvi cerkvenega premoženja pogodba ne govori.

»Novi čas« piše o tem: Cerkev je s tem aktom dokazala, da so ji vsi gospodarski in družabni sistemi družbe le relativnega pomena, da je vzvišena nad vsemi sestavi v človeški družbi in da ji je glavna misel varstvo versko-moralnega življenja in udejstvovanja v človeku in družbi. Čeprav ta akt ne pomeni formalnega priznanja sovjetskega sistema, pomeni pa dejansko priznanje sovjetske vlade. Ne pomeni in nikdar ne more pomeniti priznanja terorja, pomeni pa, da je tudi v sovjetskem sistemu mogoča in potrebna moralna poglobitev. In na to meri pogodba o verski svobodi v Rusiji.

1. **O Rusiji pravi A. Davidov:** Ni težko napovedati, da ako Rusija v doglednem času ne zavzame svojega mesta kot gospodarski činitelj, se priklati v par letih v Evropo lakota, ki sedaj uničuje rusko prebivalstvo. Amerika takrat ne bo mogla več izročati Evropi za prehrano potrebnega žita.

Dopisi.

— **Iz Sela.** V zadnji št. »Goriške Straže« toži dopisnik, kako malo da je zanimanje za probujno društveno življenje. Resnici na ljubo moramo priznati, da je res tako. Kdo je pa temu kriv? Največ pri tem menda ljudstvo samo, ker nima trdne podlage za razvite pravega društvenega življenja. Saj imamo Slov. izobraževalno društvo za Batuje - Selo, katero obstoja in deluje že nad 15 let in katero ima na razpolago pravega organizatorja v osebi g. župnika, kateri neumorno deluje pri tem. Poprimite se tega društva in pristopite tudi člani iz Sela v oni množini kot ste bili v predvojnem času, pa bodele videli kmalu uspeh napredka v društvenem življenju. Saj se je že pred vojno sklenilo, da se ustanovi odseki tega društva v Selu, a ta načrt je vojna prekrizala; zakaj bi se pa sedaj to ne storilo? Ako se bomo cepili v več društev brez prave podlage, bodo ta društva kmalu odcvela.

— **Vrhopolje na Vipavskem.** Marijina družba je lahko ponosna na svojo majniško deklaracijo, ki je nad vse lepo uspela. Vspored je bil res jako primerno zbran, kot dekl. »Kraljici maja« nad vse krasna in pomenljiva ali simbolična slika Sardenkova »Skrivnostna roža«, res nekaj tako ljubkega in nežnega, potem drama »Vestalka« človeka kar pričara v stari vek, glavne vloge so bile prav dobro pogodene. In pevске točke so bile jako precizno izvajane; res čast takemu pevovodju in zboru. Cela prireditev je bila jako lepa.

— **Col nad Vipavo.** Dne 7. maja je tukajšnje slov. katol. izobr. društvo priredilo v tem letu že tretjo predstavo s tremi tamburaškimi, dvema pevskima točkama, ter z dekl. igro v 4 dejanjih: »Najdena hči«. Pod skrbnim vodstvom požrtvovalnega šolskega voditelja Frana Šelj je tamburaški zbor (14) in sicer prvič po šestih tednih ustanovitve, vse točke izvajal v splošno zadovoljnost tako, da je koncem predstave moral na splošno željo zopet nastopiti ter bil burno aplavdiran. Nad vse lepa pa je bila dekl. predstava »Najdena hči« pod skrbnim vodstvom gđč. učiteljice Marije Bolčina. Vse vloge so bile dobro pogodene, predvsem pa vloga Kornelije (Ivanka Škvarč), ter Irme (Marija Kopal) z njenim ljubkim, otroškonedolžnim vedenjem. Solze veselja so igrale skoro v očeh vseh ljudi. Cela prireditev je jasno pokazala, koliko pripomore glasba, petje in plemenita predstava, k umski, zlasti pa k plemeniti srčni izobrazbi. Ako bo v zborih še nadalje vladala velika požrtvovalnost in ljubezen do napredka, ki je sevala iz te prireditve, lahko računamo še z velikimi uspehi. Ogromna vdeležba pa je pričala, kako naše ljudstvo ljubi take prestave. Konečno še srčna hvala vsem posestnikom iz Saborja za prostovoljne darove desk za društvene klopi, predvsem pa gospej Franji Kopal za velikodušni dar 6 čisto novih oblek v društveno vporabo. Bog plačai in prihodnjič zopet na veselo svidenje!

— **Dol. Trebuša.** Dne 10. t. m. je umrl previden s sv. zakramenti gostilni in posestnik Ivan Obrekar, znan po naši ožji domovini pod imenom »Podkoritar Trebuša«. Učakal je visoko starost 83 let; kratka želodčna bolezen je spravila v grob tega junaka. Bil je daleč na okoli

znan po svoji originalnosti, s katero se je odlikoval posebno takrat, kadar je občudoval sladke zaklade svoje kleti. Gotovo se ga še dobro spominjajo naši vozniki, kateri so v prejšnjih časih škripali s težkonaloženimi »parizarji« po naši dolini mimo njegove gostilne, kjer se je popila marsikaka izvrstna kapljica. Pokojnik je bil jako podjeten gospodar, kateri se ni balašil raznih stroškov za izboljšanje svojega premoženja. — Dolga časa je kljuboval neizprosni teti smrti, katere se je vedno močno bal, a ko so njegove moči opešale, se je sprijaznil z njo ter mirno in udano v Gospodu zaspal. Pokoi njegovi duši.

Dijaška Matica.

V nedeljo se je vršila na Opčinah konferenca, sklicana od akad. fer. društva »Balkan«, na kateri se je razpravljalo o ustanovitvi in pravih novega dijaškega podpornega društva za vso Julijsko Krajino — Dijaška matica. Vključno slabemu vremenu je bila udeležba na konferenci zelo obilna. Posebno številno je bila zastopana Učiteljska Zveza. Tudi druge organizacije so poslale svoje zastopnike ali pismena zagotovila. Bila sta navzoča tudi poslanca dr. Wilfan in dr. Stanger; posl. Šček in dr. Podgornik sta poslala zborovanju svoje pozdrave. Pismo so zagotovili ustanovi vso svojo pomoč med drugimi tudi g. Križman kot deželni odbornik in predsednik šolskega odbora v Gorici, dr. Besednjak, kot deželni odbornik in dr. Bitežnik, kot predsednik Kmetsko-delavskega zvez. Bilo je zastopano tudi dosedanje dij. podporno društvo, duhovništvo je poslalo, ker je bilo zadržano po svojem poklicu, mnogo pisem; zastopan je bil tudi kmetski stan in vsa obstoječa društva akademikov.

Vsi navzoči so se z zanimanjem vdeleževali razprave v vseh točkah načrta in se po izvolitvi pripravljalnega odbora razšli z zavestjo, da so pripravili temelj za važno zgradbo, ki bo prinesla našemu narodu in posebej naši mladini mnogo dobrega.

In to novi ustanovi iz vsega srca želimo!

Politika.

— **Tirolci delajo.** Občinski predstojniki na Tirolskem so imeli zborovanje in so sklenili: »Današnje zborovanje občinskih predstojnikov političnega okraja Brunek pozivlja vnovič in nujno gospe poslance, naj izposlušajo pri vladi, da se nemške občine rešijo dolžnosti naročevanja »Gazzetta Ufficiale«, za to pa naj se zakoni, nanašajoči se na to ozemlje pravočasno objavljajo v »Bolletino Ufficiale« v nemškem jeziku. Nadalje zahtevamo, naj troške, ki težko obremenjujejo občine, za tiskovine, potrebne za dela, ki se izvajajo v interesu države — volitve, nabori itd. — pokriva država, kakor se je to godilo poprej.«

Sprejet je bil tudi naslednji dodatni predlog: »Generalni komisariat se naproša, naj skrbi za to, da bodo državna oblastva v nemškem jeziku občevala z nemškimi občinami, ter da izda zavarovalnici proti nezgodam nalog, da bo spise, namenjene nemškemu prebivalstvu, izdajala v nemškem jeziku.« Dobro!

— **Tirolci in vojašina.** Občinski predstojniki so sprejeli še eno resolucijo, ki zahteva nujno, naj se pri naborih strogo drže v mejah kontingenta, in da se naborniki južnega Tirola ne pošiljajo pod orožje v večjem številu, nego v drugih pokrajinah. Nemški novinci naj služijo v deželi in v sklenjenih nemških oddelkih in ohranijo naj se za poljedelstvo vse olajšave, ki jih je določal avstrijski vojni zakon. Slednjič označa resolucija kot neodklonljivo dolžnost italijanske države, da se nabornim obvezancem, ki so izgubili v vojni očeta ali brata, prizna odveza od vojaške službe. — Kaj pa mi?

— **Venizelos,** ki je igral v grški politiki prvo vlogo, se je sedaj popolnoma odpovedal svojemu političnemu življenju.

— **Indija vre še vedno.** Mnogo oseb so aretirali, med drugimi Ganahijevega sina Dewodasa, ki je obsojen na 18 mesecev zapora.

— **Italijanski kralj** je te dni prisostvoval slavnostim 700-letnice padovanske univerze. Potem je odpotoval kralj v Benetke.

Konec konference v Genovi.

Genevske konference je konec, dne 15. junija se snide nova konferenca v Haagu. Uspeh te konference ni viden, morada se pokaže pozneje. V Stockholmu se

snidejo strokovnjaki, ki naj rešijo spor med zapadnimi silami in Rusijo. Spor obstoji v tem, da zahtevajo, da se petrol-vrelce na Kavkazu vrne akcijonarjem, a Rusi jih oddajo le v najem, kajti postali so last države. Rusi glede konec konference niso na škodi, ker imajo najbrže privatne pogodbe že v žepu, sklenili so tudi zvezo z Nemčijo, poostrišli razpor med Anglijo in Francijo. Edini uspeh bi bil ta, da niso dobili posojila.

V ostalem ne vemo, v kolikor nam bo katera izmed novih konferenc razjasnila zamotani svetovno politični in gospodarski položaj.

Domače novice.

+ **Smrtna kosa.** Dne 12. maja na večer je ob 7. uri umrl po kratki bolezn povsem previden č. gos. Anton Mrevlje, kurat v Orehku župnije Hrenovice. Počivaj v miru! Pogreb bode 15. V. ob 10. dopoldne Orehku, če se rajniki ne prepelje v sv. Križ k svojcem.

+ **Trgovine bodo zaprte** vsled prihoda kraljeve dvojice v ponedeljek dne 22. t. m. cel dan, odprte pa bodo v nedeljo dne 21. t. m. dopoldne.

+ **Pogreb.** V sredo dne 10. t. m. se je vršil pogreb ponesrečenega Jožefa Simsič, o katerem smo zadnjič poročali, in sicer iz bolnišnice usmiljenih bratov v Šmartno v Brdih. Bil je priljubljen. Pri Kojskem ga je pričakala množica ljudstva, gosp. župnik, kojska godba in cela stavbena zadruga, ki je na ta dan v znak žalosti prekinila delo. Poklonila mu je tudi venec. V Gonjačah sta ga sprejela g. župnik iz Šmartna in g. kurat iz Kozane. Pevski zbor iz Šmartna-Gonjač mu je zapel pretresljivo žalostinko. Lahka mu boji domača zemlja!

+ **Premeščen** je preč. g. Ivan Štolfa do sedaj v Vojščici za župnega in dekanjskega upravitelja v Devin.

+ **Koncert Pevskega in glasbenega društva v Gorici,** o katerem smo že poročali, se vrši v sredo, dne 31. maja t. l. Spored priobčimo prihodnjič. Za koncert vlada v mestu in na deželi živahno zanimanje in je pričakovati velike udeležbe. Vstopnice bodo par dni pred koncertom v prodajni. Opozarjamo občinstvo na to že danes, da ne zamudi priložnosti, zagotoviti si jih pravočasno.

+ **Naznanilo o sprejemu v škofijski zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1922-23.** V zavod sv. Stanislava se spreimejo zdravi, dobro vzgojeni dečki, zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršeni gimnaziji posvetili duhovskemu poklicu. Prošnje za sprejem je nasloviti na škofijski ordinariat v Ljubljani. Prošnji naj se priloži: a) krstni list, b) izpričevalo o dovršeni ljudski šoli s pripomnjo, da se je izdalo, ker hoče učenec vstopiti v gimnazijo. Starši ali njih namestniki naj mošnje s prilogami prinesejo v zavod sv. Stanislava in ondi od 1. do 11. junija svoje sinove za sprejem v zavod osebno predstavijo. Samo iz Julijske Krajine se sprejemajo gence izjemoma samo pismenim potom. toda le pogojno, dokler jih vodstvo. ko pridejo v zavod, ne potrdi. Vodstvo zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano dne 9. maja 1922. Dr. Karlin, rektor.

+ **Goriška Slovenska Omadina** prosi vse tekmovalce in dirkače, ki so na sporni in telovadni dan v Prvačini dne 28. avgusta 1921 pridobili diplome, naj jih dvignejo v društveni pisarni na Travniku št. 12 vsak dan od 14.—16. ure, izvzemši nedelje. — G. S. O. Sportni odtsek.

+ **Deček izgini!** V ponedeljek dne 15. t. m. je odšel od doma 13-letni deček III. razreda Adolf Tunini, iz strahu pred starši radi slabega spričevala. Pustil je doma listek, da odpotuje peš na Dunaj. Odšel je brez sredstev. Obleden ze v ponošene zelene hlače, črn jopič in na glavi pavlo mornarsko kapico. Postave je močne, črnih las, govori nemško in slabo italijanščino, Kdor bi kaj vedel o njem, je naprosen, da sporoči očetu Ticianu Tunini, Gorica, Riva Corno št. 6. — Stroške mu rade volje povrne.

+ **Zgubljen.** Nekdo je izgubil pretekli četrtek v Gorici na državnem kolo-dvoru ob 1. uri pop. listnico s 1300 lirami. Pošten najditelj je naprosen, da odpotuje zgubljen na naslov, katerega je našel v listnici, kjer so se nahajali tudi razni spisi. Dobra nagrada mu je zagotovljena.

+ **Za sirote.** Dobre slov. družine, ki bi utegnile sprejeti sirote, naj se oglasijo v Slov. sirotišču v Gorici. Imamo dečke in deklice vseh starosti. Oglašja se vedno nova deca, da le s težavo zmagujemo stroške. Poleg malih otrok imamo tudi že precej odrasle, ki jih bomo oddajali v službe. Opozarjamo na to že sedaj vse dobre slov. družine.

+ **Izpitni učne usposobljenosti** za slovenske ljudske šole se bodo vršili na slovenskem učiteljsču v Tolminu in se prič-

nejo dne 22. maja ob 8. uri zjutraj. Prošnje kolkovane z 2 lirami in opremljene s predpisanimi listinami, naj se pošiljajo iz praevalni komisiji po pristojnih okrajnih šolskih svetih. Kandidati, ki bi se predstavlili prepozno, se ne pripustijo k izpitu.

Podružnica vojnih invalidov vdov in sirot v Tominu. opozarja vse svoje člane, kateri niso še plačali članarine za tekoče leto 1922, naj jo v najkrajšem času plačajo pri svojih zaupnikih, ker drugače mora društvo prenehati s svojim delovanjem. — Vodstvo.

+ Cerkev. V zadnji številki smo priobčili vest, da se je dne 30. aprila t. l. vršil v Cerknem shod političnega društva »Edinosti«. Po prejetih informacijah upo- tavljam, da se ta shod ni vršil, ker ni dospelo pravočasno dovoljenje od kr. ci- vilnega komisarijata v Tolminu.

+ Atentat in stavka v Trstu. V soboto zvečer se je zgodil v Trstu nesrečen slučaj, da je razletela bomba na glavi komuniste Sorniga in ga usmrtila. tri druge pa ranila. Odkod je prišla bomba? Nihče ne ve. »Era Nuova« pravi, da je priletela iz umorjenčevega žepa. Pravo čudo! Zato je delavska zbornica proglasila v ponedeljek popoldne splošno protestno stavko, a se je vest o tem le počasi raznesla, zato učinek stavke ni bil popoln.

+ Obletnica državnozbornskih volitev. Predvčerajšnjim, dne 15. maja je preteklo eno leto, odkar so se vršile volitve v rimsko zbornico. Pri nas na Goriškem so se vršile te volitve v znamenju zmage, izmed petih mandatov smo si priborili štiri, v Trstu in v Istri pa so se vršile te volitve v znamenju krvi in požiga in je ta obletnica za naše rojake obletnica žalosti in nesreče, za one pa, ki so ta nasilstva uprizorili, obletnica neizbrisne sramote.

— Sv. Mihael. Umrli je v Sv. Mihaelu g. Leopold Leban, dne 11. 5. ob 3. zjutraj, oče peterih otrok. Bil je v obče spoštovan, kot mož poštenjak. V svoji boleznini bil je vzgled potrpežljivosti, v svoji boleznini je bil trikrat previden s. sv. Z. Svetila mu Večna luč. Ostalim pa naše so- žalje!

+ Fašisti v Trstu so razpustili vse svoje čete. Nabirali bodo nove.

+ Poština za v Avstrijo. Poštno ravnateljstvo v Trstu javlja: Od 1. junija t. l. se zniža poština za v Avstrijo tako-le: za pisma (za prvih 20 gramov) na L 0'60, za navadne dopisnice na L 0'40. Iz Avstrije v Italijo se poština zniža za pisma na 60 K. za navadne dopisnice na 35 K.

+ Sestanek nar. ženstva. Predpretekli ponedeljek se je vršil v Gorici sestanek goriških gospa in gospodičen v svrhu ustanovitve ženskega društva, ki naj bi razširilo svoj delokrog tudi izven mesta po celi goriški deželi. Namen društva je v prvi vrsti podpiranje siromašne dece in udov. Društvo si stavi nadalje ničmanj važno nalogo izobraževati ženstvo in širiti mu duševno obzorje s predavanji in poučnimi tečaji. Za nimanje za snujče se društvo je zelo veliko. Sestanka se je udeležilo lepo število ženstva vseh slojev. Razpravljalo se je o društvenih pravilih, ki se predložijo že te dni oblasti v odobrenje, na kar se takoj skliče ustanovni občni zbor. Dan se bo objavil potom časopisja.

Stavbena zadruga v Dol. Vrtojbi išče sposobnega

KNJIGOVODJA-BLAGAJNIKA, ki je že opravljal kak enak posel in je izvežban poleg knjigovodstva tudi v korespondenci obeh deželnih jezikov. Nastop 1. junija t. l., plača po dogovoru. Ponudbe sprejema Zadruga Zveza v Gorici.

AVTOMOBILNA VOŽNJA NA POKOPALIŠČE.

Na spošno željo ljudstva, je tuk. avtomobilno podjetje pričelo v nedeljo z dnem 14. t. m. voziti na novo pokopališče.

Odhod iz ul. IX agosto št. 6. (prej Usina) ob 3 urah popoldne — iz pokopališča ob 4½.

Vožnja stane za tje in nazaj L 4.— za osebo.

Jugoslavija.

Bojna žena ob Adriji. Bolnega moža ob Bosporju ne omenja nihče več; saj je vse vse hujših bolnikov na svetu. Reko bi vsled splošne krize, ki je na mogoče rešiti ne politično ne gospodarsko, lahko imenovali bolno ženo ob Adriji. Vsi jo lečijo, nihče je ne more izlečiti. Zadnja vest pravi: Predsednik zakonite reške vlade Zanella je v imenu vlade in večine reške konstituante poslal ministrskemu predsedniku g. Nikoli Pašiču daljšo protestno brzojavko. Zanella naglašja v brzojavki, da vladajo na Reki še vedno tuji elementi, ter protestira proti sedanjemu stanju stvari. V imenu večine konstituante prosi ministrskega predsednika Pašiča za intervencijo jugoslovske vlade, da se odpošlje na Reko mednarodna anketna komisija, da objektivno prouči položaj.

Društva.

d Izobraževalno društvo »Jasna Poljana v Policah, priredi dne 25. maja (Vnebohod) veselico z igro »Stari in mladi«, šaljivim prizorom »Izgubljena stava« ter z raznimi pevskimi točkami. — Vljudo vabi odbor.

Odbor društva Skalnica bo imel v nedeljo dne 21. maja ob 5 pop. sejo v društvenih prostorih Via Mamelli 4.

Telovadno društvo »Sokol« v Koj- skem ima svoj redni občni zbor dne 20. 5. ob 8. in pol uri zvečer in sicer v prostorih br. Ladislava Terkuč v Snežatnem. Vabljeno so vsi stari člani, da se obč. zbora prav gotovo udeležijo. — Zdravo! Tajnik J. L.

d Deseti brat v Mirnu je sijajno vspel. Posebno priznanje vsem igralcem, da so tako temeljito izvršili vsak svojo vlogo. Ker smo res hoteli pokazati občinstvu delo pisatelja Josipa Jurčiča smo iz težke finančne krize celo dramo opremili z vsemi pritlikinami, ki nam je mojstersko naslikal gosp. Rudolf Devetak in ga vsem, ki hočejo imeti nekaj lepega, priporočamo. Le eno nam je delalo preglavice in sicer razsvetljava, ki najbolj učinkuje pri vsaki igri, zato največja zasluga gosp. Butkoviču Cirilu in Boštjančiču in gosp. Marmolju, ki nam je dal vsa svoja sredstva na razpolago, posebno hvala lepa za dvorano.

d Njivice pri Kojskem. Naše Bralno in pevsko društvo je priredilo dne 7. maja veliko vrtno veselico, na katero je prihitelo mnogo občinstva iz vseh strani Brd. Krasno je bilo videti, ko so prikorakala naša bratska društva iz Biljane, Kozane, Medane, Šmartna in Števerjana, ki so s svojimi točkami pripomogli k lepo vseli slavnosti, za kar jim bodi pristrčna zahvala. Veselico je otvoril g. Štekar s pozdravnim govorom, zapel je društveni moški zbor »Kvišku bratje!« in nastopila so vsa društva zapovrstjo. Posebno so se izkazali Medanci s svojim zborom. Bodi izrečena zahvala vsem, ki so kaj pripomogli k temu, da se je veselica kljub napadom od izvestne strani tako lepo izvršila.

d Šempas. Dne 1. junija se bude vršila velika veselica s tamburanjem, petjem ter igrokazom F. S. Finžgarjevega »Divjega lovca«. Opozarja se na to že naprej.

d Ruski igralci v Renčah. Dne 19. in 20. maja bodo gostovali glasoviti umetniki, ki so igrali že v Petrogradu in v Moskvi, v Renčah. Na sporedu bodo igre: »Norec«, »Zobozdravnik«, »Maščevanje« in veliki koncert ruskih pesmi, arij, roman in drugega. V soboto bo predstava ob 8. uri zvečer, v nedeljo ob 4. uri popoldne. Vstopnina 5, 3 in 2 L. Ti umetniki so igrali že na več drugih krajih z velikim uspehom.

d Šebrelje. Bralno - kmetško društvo v Šebreljah bo imelo dne 5. junija, t. j. na binkoštni ponedeljek popoldne veliko narodno prireditev na svojem novem, moderno urejenem odru. Istega dne popoldne bo odkritje nagrobnega spomenika vsem tuk. padlim in pogrešanim vojakom. Celodnevni vsposed se še pravočasno objavi. Vsa bratska društva, bližnje in daljne okolice, se prosijo, da na ta dan gotovo ne prirejajo veselice in se že sedaj pripravljajo za obilno udeležbo. — Odbor.

d Smast. Pevsko društvo v Smasti, priredi dne 21. t. m. ob 3. uri popoldne veselico na prostem in to na križišču cest, ki peljejo iz Ladra, Kamno in Smast na »Logu«. V slučaju slabega vremena se vrši veselica prihodnjio nedeljo. Na sporedu so pevske točke in nar. igra »Domen«.

— Prvačina. — V soboto 6. V. se je vršil v Prvačini »družinski zabavni večer« za povablence, katerega so priredili fantje (pripravljajni odbor Goriške Slovenske Omladine) pokrajinski odsek Prvačina, ki se baje v kratkem osnuje) pod naslovom »Prvaška narodna mladina«. Pri- znati moram, da sem bil razočaran nad lepo organizirano pripravo in sporedom, ki je nudil udeležencem mnogo udobnosti in zabave. Posebno krasno je bila okinčana dvorana, paviljon in oder za godbo. Izbrani komadi mlade koncertne godbe, sicer malo glasne, so dopolnjevali splošno zadovoljnost kot od strani udeležencev tako tudi od prirediteljev, ki so neutrudoma skrbeli za zadovoljitev udeležencev. Pred otvoritvijo plesa je zasvirala godba tudi nekaj lepih koncertnih koščkov. Obžalovanja vredno je bilo le to, da je bilo radi lažnjih vesti od strani gotovih oseb malo udeležbe. Sicer se na željo več udeležencev zabavni večer po izjavi prirediteljev v kratkem ponovi. Kdor od povablencev hoče užiti nekaj lepe zabave, naj ne izostane Prvaški narodni mladini, (bodoči Prvaški slov. Omladini) ključem le pogumno naprej, ker ko bo enkrat občinstvo spoznalo in ocenilo take prireditve, se bo gotovo vedno odzvalo rado, vabilu. — Udeležencem.

Socialni vestnik.

Nova socialna ustanova na Češko- slovaškem. Praški listi poročajo, da kupuje justično ministrstvo v Pohorelicah na Moravskem veleposestvo, na katerem namerava naseliti odpuščene kaznjence.

Zborovanje avstrijske delavske in nameščenske zbornice se je te dni vršilo v Gradcu. Na dnevnem redu je bil novi cavinski zakonski načrt in zakon o socialnem zavarovanju. K prvi točki je zavzela zbornica načelno stališče svobodne trgovine (proti vsaki carini). Glede socialnega zavarovanja se je zbornica izrekla za to, da naj tvorijo temelj za starostno zavarovanje bolniške blagajne; zavarovanje delavcev in nameščencev naj bo ločeno od zavarovanja samostojnih.

Hudi izgređi v Čikagu. Iz Čikaga javljajo, da je policija aretirala 300 delavcev v sedežu delavske zveze. Celo noč se je vršil boj, v katerem sta bila 2 redarja ubita, eden pa ranjen. Več hiš je bilo poškodovanih od bomb.

Za čebelarje.

Panji na račun vojne odškodnine so bili odposlani iz Nemčije dne 2. maja in se pričakuje, da dospejo kmalu v Gorico. Kraj in dan razdeljevanja se naznani v »Goriški Straži«.

Čebelarstvo je dospelo v soboto 13. t. m. v Trst in tekom tega tedna prispe v Gorico. Prodajalo se bude pri »Slov. kmetijskem društvu«. Čeb. orodje je raznovrstno. Izbera je velika.

Gospodarstvo.

g Nov način pridobivanja sladkorja iz melise. Kakor se da posneti iz pariških listov, je dobila Akademija ved poročilo, da so izumili nov način pridobivanja sladkorja in sicer iz melise. To pridobivanje sladkorja bo imelo vsekako velik pomen v narodnem gospodarstvu.

g Dovoljen uvoz žive živine iz Jugoslavije v Italijo. Kmetijsko ministrstvo je prejelo iz Rima uradno poročilo, da je preko Rakeka zopet odprt promet žive živine po železnici, če je ta živina namenjena za klavnice v Turinu, Milanu, Tridentu, Trstu, Benetkah, Genovi, Florenci, Neaplu in Rimu.

Po svetu.

s Siromašni Indijanci. V pokrajini Indijancev Osugov v državi Oklahome (USA) so odkrili petrolejske vire. Ko je plemo, ki šteje samo 2000 duš, prodalo svoje zemljišče, je dobil vsak rojak 10.000 dolarjev na leto, kar znači pri današnji visoki dolarjevi valuti več milijonov naših kron na leto.

s 47.000 ljudi umrlo lakote. Iz Moskve javljajo, da trpi lakoto v paškirski republiki 22 po sto ljudi. Od 982 tisoč stradaljočim je bilo pomagano samo 26.200. V minulem februarju je umrlo lakote 47 tisoč oseb.

s Turška grozodejstva. Poročajo, da so izvršili Turki v Mali Aziji grozodejstva, ki se bodo preiskala in če odgovarjajo vesti resnici, se bo storilo vse, da se Male Azije radi tega ne prepusti več Turkom. (Marsikateri košček zemlje bi izgubile tudi evropske velesile, če bi kdo preiskal vsa grozodejstva in krivice in jih tudi pravično obsodil.)

Iz Avč. Ob priliki izleta na sv. Goro se šol. vodstvo najlepše zahvaljuje vznikom Kovačič Cirilu, Kovačič Avguštinu in Kolenc Albinu, ki so brezplačno prišli po šol. otroke v Plave. Izlet je izpadel prav lepo v veliko veselje šolske mladine.

Vodstvo.

Prosveta.

pr. Marijine pesmi za mešani zbor, deloma z orglami, ki jih je zložil Ivan Laharnar, so izšle v Gorici v založbi Kat. tisk. društva. Zbirko, ki obsega 6 pesmi, toplo priporočamo.

pr. Josip Ribičič-Ivan Vouk: Šest mladinskih iger. Mladinska knjižnica »Prosveta«. — I. zvezek. Cena broš. knjigi 5 L. Ta zbirka bo po silnem povpraševanju po mladinskih igrah vsakemu gotovo dobro došla in bomo še več spregovorili o nji. Za danes jo vsem toplo priporočamo.

pr. Preporod. Izšla je 4. številka tega mesečnika, ki se bori za naravni preporod našega naroda in prinaša sledečo vsebino:

»K tvornim silam življenja!« — Univ. prof. dr. K. Ozvald. »Nove gostilne in žganjarne«. — »Sveta vojska«. »Društva — na delo za nravni prerod!« »Prerod v »dijaške« vozove na železnicah!« — B. A. »Tobak in šolska mladina.« — Nadučitelj M. V—č. »Blagodejni učinki alkohola.« »Kaj je povedala Gorenjka.« »Na oder z njim!« »Književna ocena in priporočilo.« »Drobiž.« »Listnica uredništva.« Izhaja mesečno. — Cena 10 Din. — Za Primerje 15 lir, za Avstrijo 400 K. — Posamezna številka 1 Din. — Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Poljanski nasip 10.

Koledar.

Maj 31. dni.

21. Nedeja: 5. povelik. (Jezus uči molitve.) Feliks, spok.
 22. Ponedeljek: Helena, dev.; Julija, dev.
 23. Torek: Deziderij, šk.; Andrej Bob., sp.
 24. Sreda: Marija Dev., pom. kristjanov.
 25. Četrtek: Kristusov vnebohod. Gregor VII. p.
 26. Petek: Filip Nerij, spoz.; Eleverij, m. p. m.
 27. Sobota: Magdalena Pac., d.; Janez, p. m.
- Dne 21. izide solnce ob 4. uri 23 min., a zaide ob 7. uri 30 min.
Dne 26. mlaj ob 7. uri 4 min. zvečer.

Listnica uredništva.

Gosp. K. Na Vaše trikratno vprašanje, kdaj bo zopet na razpolago knjiga, ki je radi previdnosti ne imenujem, zopet na razpolago, Vam moram naznanjati, da v najkrajšem času. Do tedaj potrpite!

Po zunanosti

pozna že večina naših gospodinj testenine »PEKATETE«. Odločno zavračajo vsake druge, ker so spoznale, da postrežejo z njimi najbolj svojo družino.

ZAHVALA.

Vsem onim, ki so povodom tragične smrti našega predragega sina, brata in svaka gospoda

ANTONA PODBERŠČEKA,

odbornika podruž. »Centr. Posojilnice« spremili k zadnjemu počitku bodi izrečena pristrčna zahvala. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, obč. zastopnikom, godbi, pevcem, tovarišem in tovarišicam. Bog vsem obilo poplačaj!

Imenje, dne 10. maja 1922.

Zalujoči družini Podberšček in Primožič ter ostali sorodniki.

ZAHVALA.

Vsem onim, ki so povodom tragične smrti našega nezabnega sina, brata in svaka, gospoda

Jožefa Simčič

odbornika stavbene zadruge v Kojskem

spremili k zadnjemu počitku izrekamo tem potom pristrčno zahvalo. — Posebno zahvalo smo dolžni vsem trem preč. dnovnikom, stavbenemu društvu za krasni venec, godbenemu društvu in pevcem, nadučiteljima gg. Nanutu iz Plavi in Novaku iz Deskelj, gđčni učiteljici iz Deskelj, ki se je vdeležila pogreba s šolsko mladino ter vsem tovarišem in tovarišicam. — Bog obilo poplačaj!

IMENJE, dne 12. maja 1922.

Zalujoča družina SIMČIČ.

Stavbena zadruga v Kojskem naznanja slav. občinstvu žalostno vest o izgubi njenega člana in odbornika

Jožefa Simčič

kateri je dne 7. t. m. na tako tragičen način izgubil svoje mlado življenje. Bodi mu zemljica lahka!

KOJSKO, 16. maja 1922.

ODBOR.

Kratkočastnice.

Studentovska.

»Stric mi pošilja 1000 kron ter mi piše: Na svidenje! Sedaj pa res ne vem, ali misli mene ali denar.«

Neizmerna ljubezen.

»Ah, Francka, Ti ne veš, kako sem bil nesrečen, ko so mi Tvoji starši odrekli Tvojo roko. Kar skozi okno sem hotel skočiti.« — »In zakaj nisi?« — Bilo je previsoko.«

Pameten vratar.

Tujec vpraša kolodvorskega vratarja: »Ali se je narodil v tem mestu kak velik mož?« — Vrtar: »Ne, kajti pri nas prihajajo le majhni otroci na svet.«

Raznoterosti.

* Posledice dobre in slabe valute.

Kakor znano, morajo biti pisma in dopisnice, ki gredo iz Jugoslavije v Nemško Avstrijo, frankirane, sicer se vrnejo pošiljatelju. — Enako naredbo je izdala češko-slovaška poštna uprava za korespondenco, ki je namenjena iz Čehoslovaške v Avstrijo, na Nemško, Poljsko in Madžarsko. Kdor je na Češkem zadnji čas pisal v navedene države, ni frankiral pisma, pač pa je priložil pisanju 1 češko krono. Naslovnik je plačal pri prejemu kazensko pošto pristojbino, a od priložene češke krone mu je ostalo še nekaj dobička. Ker pri takem poslovanju trpi poštni erar, morajo biti odslej pisma in dopisnice frankirane, ako so iz Češke naslovljene v navedene dežele.

* Povzročevalci sladkorne bolezni. Kakor poroča angleški medicinski list, se je dvema angleškima zdravnikoma posrečilo ugotoviti povzročevalca sladkorne bolezni. Dr. Renshaw in Sair Brother, tako se glasita imeni teh zdravnikov, uživata na polju uporabljanja barvil pri pobijanju bolezni. — *msf in ir Fotl*

ISCEM učenca za trgovino z mešanim blagom na deželi. Naslov: Štefan Bavdaž, Podgrad (Istra.)

ČIST VOSEK

kupuje »Slov. čeb. zadruga« in ga plačuje, če je prvovrsten, po L. 8.— za kg; če ni prvovrsten, se cena primerno zniža. Z izdelavino pomešani vosek se ne kupuje. Brata Pavletič v Mirnu izdelujeta za čeb. zadrugo umetne medstene (satnice). Satnice se prodajajo pri »Slov. kmetijskem društvu« v Gorici via Contavalle šte. 7-I, članom čeb. zadruga po L. 18.—, nečlanom po L. 20 za kg. — Za predelovanje voska v satnice se zaračuna članom L. 16.—, nečlanom L. 8.— za kg. — Vosek bo sprejemal do 31. maja t. l. Jakob Klavčič v Gorici, Corso Vittorio Emanuele III šte. 21 prilitičje. Kdor ima vosek, naj ga takoj pripele, da bode mogoče še o pravem času izdelati zadostno množino satnic in vosek na ta način vnovčiti. Po 31. maju t. l. se vosek ne bode več plačeval po gornji ceni.

Apno!

Apno!

Gospodarsko društvo v Batujah

Slavno občintvo se z tem obvešča da bode odprta apnenca za oddajo živ. apna od 22. t. m. le nekaj dni.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke

:: V GORICI, ::

Corso Verdi „Trgovski Dom.“

**** Telefon št. 50. ****

Brzjavni naslov:
Ljubljanska banka.

Delniška glavnica SHS kron
50 MILIJONOV. **CENTRALA:** **LJUBLJANA.** Rezerva SHS kron
45 MILIJONOV.

PODRUŽNICE: Brežice, Borovlje, Celovec, Celje, Maribor, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8¹/₂—12 n od 3—5.

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje

DRASČIK KAROL pek in sladničar Via Carducci 21 sprejema različna naročila za birmo, n. pr. šatulje, običajne reste kolačev, torte, šarteljne in vse v to stroko spadajoča dela. Priporoča se za mnoga naročila.

NAZNANILO.

Podpisana naznanjava slav. občinstvu, da sva na novo otvorila trgovino z novim, starijim in starinskim pohištvom, ter se priporočava za obilen obisk. — Ceine nizke.

Jožef Skok in Vincencij Jarčič
Raštelj št. 37 (pod kolonami).

Razglašja se vsem lastnikom konj, ki imajo namen gnati konje v tekočem letu na konjsko planino (na pašo) »Krn«, da morajo plačati določeno pristojbino pri tolminskem županstvu, nakar dobijo izkaznice, brez koje jim ne bo mogoče gnati. Število konj je omejeno na 90. Paša se prične z dnem 24. t. m.

Za upravni odsek:

Ciril Šavli: Podpredsednik.

Vinogradniki!

Modra galica (ivitrijol)	po Lit. 245.—
žveplo Floristella	„ „ 75.—
„ rafinirano	„ „ 90.—
„ ventilirano	„ „ 92.—
„ z 3% galice	„ „ 101.—

po kvintalu franko skladišče Trst se dobi pri Kmetijski Zadrugi v Trstu, Via Rafineria 7.

STAVBINSKA ZARUGA v TOLMINU
vabi vse njene redne člane

na redni Občni zbor

ki se bo vršil dne 21. maja 1922 ob 13. uri v občinski dvorani v Tolminu.

DNEVNI RED:

- 1) Nagovor predsednika;
- 2) Poročilo blagajnika;
- 3) Poročilo o administraciji;
- 4) Slučajnosti.

Podpredsednik: Laharnar Peter.
Predsednik: Červ Janko.

POLJEDELCI!

Pri tvrdki C. Leonardig, Gorica, ulica Carducci št. 12. (Gosposka ulica) pri treh Kronah, dobite veliko zalogo prvovrstnih kos iz nemškega jekla, po naizmernejših cenah. *Izredna prilika!*

Novo došlo hišno opravo vseh vrst priporoča ZALOGA GRIGNASCHI ul. Morelli 49.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posojilnica)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne **Regenchart & Rymann**, vsakovrstno blago za poročence, kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerne!

„ADRIA“ PIVO

je najboljše

Zaloga za Gorico in deželo
Franc Barzellini - Gorica

Via Silvio Pellico 10 (blizo Korna).

Josip Kerševani

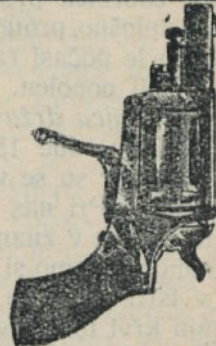
mehanic in puškar

v Gorici, Stolni trg 9, desno.

Zaloga raznih šivalnih in kmetijskih strojev, dvokoles, pušk in samokresov, ter vse posameznih delov, spadajočih v mehanično in puškarsko stroko. Strokovni, brezplačen pouk v umetnem vezanju in krpanju.

Lastna delavnica in popravljalnica, Stolni trg 5,
Poniklanje in lakiranje v vsaki barvi.

Priporočam vsakemu Original Mundlos šivalne stroje, ker so najbolj zanesljivi, za te jamčim 15 let.

J. Lenassi, Solkan.

Moka, sirč, oves, otrobi, kava, sladkor, špeh, olje, petrolej itd

Pozor!

BIRMANSKA DARILA

kupite najceneje pri stari tvrdki

J. ŠULIGOJ

Gorica, Gosposka ulica št. 19

Ure budilke od 16 Lir naprej.

SREBRNE KRONE, GOLDINARJE plačuje po najvišjih dnevnih cenah, ter kupuje staro zlato. Savorgnani zlatar, Nunska ul. 9.

PRIPOROČA SE

»La fondiaria & Vzajemna zavarovalnica« proti požaru i. t. d. i. t. d.

Potovalce in krajevne zastopnike sprejema Drag. Starec prod. inspektor za Julijsko Benečijo Trst Barkovlje.

Neveste pozor!

Neveste pozor!

Na domačo tvrdko

Andrej Maurič

GORICA ul. Carducci št. 11 (prej GOSPOSKA ul.)

Velika zaloga manufakturnega blaga, volne, žime, bombaža, zmeti. —

Ravno došla velika množina moškega in ženskega sukna, in raznovrstnega perila, kakor tudi svile.

Postrežba točna in solidna!

Zobozdravniški Atelje

Robert Berka

Via Dante 4 - GORICA - Via Dante 4

Mногоletni asistent pri prezanem Zobozdravniku Dr. PIKLU v Gorici.

SPREJEMA od 9—12 in od 2—6.

Otilija Calligaris
modistka.

Velika izbira

:: klobukov ::

za gospe in otroke.

Gorica, ulica Stretta 4.

ANTON TERPIN in Comp.

nova zaloga manufakturnega blaga

v Gorici, Via Rastello št. 10

se priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi za mnogobrojen obisk.

Cene brez konkurence.

Na drobno! Na debelo!

Dr. A. Grusovin

specialist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože. — Perfekcioniran na du-najski kliniki.

Sprejema od 9—11 in od 3—7 ure.

Gorica (Piazza grande) Travnik hiše Paternož.